



Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Ålesund 28.04.2006

HØRINGSUTTALELSE OM FORSLAG TIL PRINSIPPER FOR OPPLÆRINGEN

Vi viser til høringsbrevet datert 08.03.2006. Styret i NFFL behandlet saken i sitt møte 28.04.2006, og på vegne av NFFL avgir styret herved følgende høringsuttalelse:

Generelle synspunkter:

For NFFL er det naturlig å se det utsendte forslaget i sammenheng med Stortingsmelding nr. 30 (2203-2004) Kultur for læring. Denne meldingen var basert på Kvalitetsutvalgets utredning om hvordan Norge kan gjøre kompetanse til et strategisk utviklingsverktøy for den enkelte innbygger og for samfunnet som helhet. Både Kvalitetsutvalgets utredning og Stortingsmeldingen fikk bred oppslutning i ulike deler av det norske samfunnet. Selv om prinsippene rundt tilpasset opplæring og spesialundervisning vakte debatt, så var det en nyttig debatt om bevisstgjøring av hvilke virkemidler og strategier som best fremmer læring, vekst og utvikling for den enkelte.

Stortingsmelding 30 legger stor vekt på å legge grunnlaget for å utvikle kompetanse – kunnskaper, ferdigheter og holdninger – i en tid da Norge utvikler seg til et mer mangfoldig samfunn, både etnisk, religiøst, språklig og kulturelt. De unge som i dag går inn i grunnopplæringen vil gjennom 13 års skolegang vokse inn i en globalisert verden, der evnen til å tilpasse seg og samarbeid på tvers av ulikheter blir en avgjørende kvalitet.

Disse prinsippene er også helt i samsvar med anbefalingene i rapporten *Learning: the Treasure Within*, rapporten til UNESCO fra "the International Commission on Education for the Twenty-first Century". Kommisjonen oppsummerer de globale fellesmålene for grunnopplæringen i følgende 4 pillarer:

- **learning to know**
- **learning to do**
- **learning to live together**
- **learning to be**

Derfor reagerer vi i NFFL svært negativt på at høringsdokumentet synes å avgrense mangfoldighetsprinsippet i Norge til ”den offentlige fellesskolen”. Det er så vi nesten ikke kan tro at det er seriøst ment. Skal prinsippet om mangfold ha noen mening, så må dette prinsippet selvsagt omfatte alle skoler som staten godkjenner og finansierer. Vårt forslag er at det andre avsnittet innledes med følgende setning: **”Den norske fellesskolen skal bygge på og ivareta mangfoldet”**.

Til de enkelte prinsippene i høringsnotatet:

Vi synes at prinsippet om **”Sosial og kulturell kompetanse”** er viktig, og avsnittet beskriver på en grei måte hva som bør gjelde for dette opplæringsprinsippet.

Opplæringsprinsippet **”Motivasjon for læring og læringsstrategier”** er vi ikke så fornøyd med. Vi oppfatter budskapet i beskrivelsen, men vi mener noen av momentene bør kunne uttrykkes tydeligere. Vi mener at det i teksten bør innarbeides ”evne til å forplikte seg selv mot et mål”. Dette delmålet kan for eksempel innarbeides i siste setningen i nest siste avsnitt, slik at den blir slik: **”Gode læringsstrategier fremmer elevenes motivasjon for læring, evne til å løse vanskelige oppgaver og forplikte seg selv mot et mål, enten det gjelder videre utdanning, arbeid eller fritid”**

Vi synes også det livslange læringsperspektivet kunne vært bedre innarbeidet i dette prinsippet. Dette kan for eksempel legges inn i det andre avsnittet, ved å forlenge den andre setningen slik at blir slik: **”Elevene skal få oppgaver som utfordrer, som de kan mestre alene eller sammen med andre, og som viser nytten av å kunne samarbeid på tvers av ulike alders- og erfaringstrinn”**.

Etter dette prinsippet vil vi gjerne foreslå at det innføres et nytt opplæringsprinsipp som for eksempel kan kalles **”Nyskapende og kreativ kompetanse”**. Dette prinsippet foreslår vi fordi vi mener at det i seg selv vil gi en viktig ny dimensjon til opplæringsarbeidet. Vi mener at slikt prinsipp både vil legge et bedre grunnlag for realfagenes funksjon innenfor det samlede fagplansystemet, og fordi det vil fokusere på verdier som det norske samfunnet er svært avhengig av å utvikle i en helhetlig læringskultur.

Eksempel på en beskrivelse av prinsippet **”Nyskapende og kreativ kompetanse”**:
”Det er viktig å møte barn og unges nysgjerrighet og skapetrang på en positiv måte. Elever bør oppmuntres til å tenke kreativt, og de må få prøve ut egne ideer og forslag til løsninger på problemstillinger. Prinsipper for ulike former, konstruksjoner og funksjonaliteter skal kunne læres ved at ulike teorifag kombineres i helhetlige oppgaver og utfordringer. De nyskapende og kreative prosessene skal verdsettes som integrerte deler av læringsarbeidet. Elevene skal kunne lære å samarbeide om et utviklingsprosjekt og å innhente faglige råd, for eksempel fra en lærer eller instruktør. Arbeid med elevbedrift vil være en aktuelle metode, særlig i ungdomsskole og videregående skole, og bruk av digitale hjelpemidler vil være en naturlig del av læringsprosessen.”
Eventuelt kan det også hentes noen formuleringer over fra beskrivelsen av prinsippet om ”samarbeid med lokalsamfunnet”, som utfyllende stoff til entreprenørskap i lokalt næringsliv.

Til prinsippet om **”Læreres og instruktørers kompetanse og rolle”** har vi et synspunkt: Vi savner rådgivningsfunksjonen. I Stortingsmelding 30 omtales rådgivningsfunksjonen som en integrert del av læringsarbeidet, og det henvises til konkrete prosjekter for å utvikle denne rettighetstjenesten. Tjenesten skal bidra til å gjøre opplæringen bedre tilpasset den enkeltes

interesser og forutsetninger, og sliksett er den svært viktig for å sikre at den enkelte elev lykkes i sitt læringsarbeid. Vi ønsker derfor at rådgivers arbeid legges inn i dette "rolleprinsippet", slik at prinsippet blir hetende **"Læreres, instruktøres og rådgiveres kompetanse og rolle"**. Det kan for eksempel lages et nytt tredje avsnitt som beskriver rådgiverrollen og ressursen som del av dette opplæringsprinsippet.

Vi er klar over at dette kan resultere i et ny vurdering av hvor stor rådgiverressursen bør være i ungdomsskole og videregående skole, og det er noe vi ønsker å bidra til. NFFL mener at det i dag brukes altfor lite ressurser på rådgivningstjenesten, og at dette koster skolene og det nasjonale skolebudsjettet store beløp årlig i form av feil utdanningsvalg, sviktende læringsmotivasjon og manglende fullføring. Derfor bør rådgivningstjenesten innarbeides i dette rolleprinsippet for læringen og dimensjoneres i samsvar med dette prinsippets betydning.

For læringsprinsippet **"Samarbeid med hjemmet"** har vi et ønske om endring av siste setningen, slik at den får følgende tekst: **"Samarbeidet med foreldre og foresatte må legges opp slik at de gis reelle og praktiske muligheter til å påvirke utviklingen av skolen"**

For prinsippet om **"Samarbeid med lokalsamfunnet"** har vi ingen merknader, utover det vi kommenterte under forslaget om et nytt prinsipp om "nyskapende og kreativ kompetanse".

For Norske Fag-og Friskolers Landsforbund

Ragnar Johansen
Styreleder